

บทบาทของผู้บังคับการกรมพิเศษ ในการขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก สุชาติ ปานถม

รองผู้อำนวยการกองยุทธการ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2563

เอกสารวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง
โดย พันเอก สุชาติ ปานถม
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พิชชญาณ พวงทอง

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2563 และเห็นชอบให้เป็น เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ

พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(มหศักดิ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(ชนะชัย พลเตชา)

พันโทหญิง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(โชนรังษี ขำสกุล)

พันเอก กรรมการ
(พิชชญาณ พวงทอง)

พันเอก กรรมการ
(สุเทพ ยั่งยืน)

พันเอกหญิง กรรมการ
(กัญญาณี แสงภัทรเนตร)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พินเอก สุชาติ ปานถม		
เรื่อง	บทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง		
วันที่	กันยายน 2563	จำนวนคำ : 6,884	จำนวนหน้า : 17
คำสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, ผู้บังคับการกรมรบพิเศษ, บริหารจัดการสถานะ แวดล้อมของประเทศ		
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ		

ตามที่มีการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (2561-2580) เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศระยะยาว กองทัพบกเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคง ในการตอบสนองต่อผลประโยชน์ของชาติ โดยมีผู้บังคับการกรมรบพิเศษเป็นผู้บังคับบัญชา ระดับกลาง ที่มีบทบาทในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุเป้าหมาย ตามแผนงาน โครงการที่ได้รับมอบหมาย สำหรับเอกสารวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในด้านความมั่นคงในปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง และ 3) เพื่อศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ด้านความมั่นคงในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ บทบาทในการบริหารจัดการหน่วย เป็นการบริหารจัดการภายในหน่วยให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ในด้านกำลังพลและด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์ และ บทบาทในการเป็นผู้นำหน่วย เป็นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการจูงใจ และอำนวยความสะดวกให้ทหารปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ โดยมีการเชื่อฟังอย่างเต็มที่ ซึ่งควรเพิ่มพูนองค์ความรู้ในการปฏิบัติงาน ให้กับผู้บังคับหน่วยระดับผู้บังคับการกรม เพื่อให้เท่าทันต่อภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว 2) ปัญหา อุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ซึ่งพบปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ดังนี้ กำลังพลและครอบครัวของหน่วย

ขาดความรู้ความเข้าใจ ในยุทธศาสตร์ชาติ และ ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการปฏิบัติภารกิจ มีความล้าสมัย และไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานด้านความมั่นคง ซึ่งควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้แก่กำลังพลและครอบครัวจากวิทยากรที่มีความรู้ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในรายละเอียดของยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหายุทธศาสตร์ที่มีความทันสมัย ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย 3) บทบาทที่เหมาะสมของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง มี 2 ประการคือ การกำหนดแผนปฏิบัติการ (Define action plans) ในระดับกองทัพบก หรือ แผนพัฒนาหน่วย/เหล่า สายวิทยาการ และ การดำเนินการตามแผนการปฏิบัติ (Execute the action plan) ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนากองทัพบก ปี 60-64 และแผนแม่บทการพัฒนาหน่วยรบพิเศษ ปี 60-64 ซึ่งควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติ รวมถึงอาวุธยุทธศาสตร์ที่มีความทันสมัย เพื่อให้หน่วยมีความพร้อม มีความต่อเนื่อง และมีความทันสมัย สามารถปฏิบัติภารกิจได้เป็นผลสำเร็จต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR : Colonel Suchart Panthom
TITLE : The role of Commander of the Special Combat Department
in driving the 20 year national strategy on security
DATE : September 2020 **WORD COUNT:** 6,884 **PAGES:** 17
KEY TERMS : 20 year national strategy, commander of the special
combat department, management country environment
CLASSIFICATION: Unclassified

According to the 20year national strategy (18 - 37) to be used as a framework for the development of the country in the long term, the army is a part of driving security. In response to national interests. With the Special Force Department commander as the middle level commander. That has a role in driving the national strategy. To achieve goals in accordance with the assigned project plan. For this research document, the objectives are as follows: 1) To study the roles of the special forces commander In current security 2) To study the problems Obstacles to the operation of the commander in the Special Combat Department In driving the national strategy for 20 years in security and 3) to study the appropriate role of the commander of the Special Combat Department In driving the national strategy for 20 years in security.

The study results show that 1) The role of the commander of the Special Forces in Security currently is divided into 2 types, namely the role of unit management It is an orderly management within the unit, divided into 2 areas, which are personnel and weapons. And the unit leadership role. It is a practice for motivation. And allow the military to complete the

mission with willing obedience. Which should increase the knowledge of the operation to the commander at the department commander level.

In order to keep up with the rapidly changing threats. 2) Problems and obstacles of the operation of the special forces commander. In driving the national strategy for 20 years in security. Problems and obstacles encountered during operations are as follows: Personnel and the families of the unit lack knowledge and understanding. In national strategy and consumables used in the mission. Are outdated And not suitable for security operations. Which should provide training to educate personnel and families from knowledgeable speakers. To strengthen knowledge and understanding in the details of the national strategy Including budget support for the provision of modern military equipment. Replace old-fashioned items. 3) Appropriate roles of the special forces commander In driving the national strategy for 20 years in security, there are 2 reasons. Define action plans at the regional military level or unit development / technical and implementation plans (Execute the action plan), which is in accordance with the Army Development Plan 17 – 21 and the Master Plan. Develop a special unit of 17 – 21, which should support the budget for the implementation of the action plan. Including modern weapons. So the unit is ready Continuous And modern Able to carry out the mission successfully.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ผู้วิจัยเอกสารขอขอบพระคุณ พันเอก ชนะชัย พลเตชา ประธานกรรมการ, พันโทหญิง โชนรังษี ขำสกุล ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา, พันเอก พิชชญาน พวงทอง กรรมการ, พันเอก สุเทพ ยิ่งยืน กรรมการ, พันเอกหญิง กัญญ์นัฏ แสงภัทรเนตร กรรมการ ที่กรุณาให้คำแนะนำและคำปรึกษา รวมทั้งการสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยมาโดยตลอด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดผลดีต่อวิทยาลัยการทัพบก กองทัพบก และประเทศไทยสืบไป

บทบาทของผู้บังคับการกรมพิเศษ ในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

คำว่า "ยุทธศาสตร์ชาติ" ถูกพูดถึงบ่อยครั้งในยุครัฐบาล คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) จนกระทั่งยุทธศาสตร์ชาติถูกเขียนขึ้นอย่างเปิดเผยครั้งแรก ตามรัฐธรรมนูญ 2560 หมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 โดยเขียนว่า "รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว การจัดทำ การกำหนดเป้าหมายระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมี ในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วยยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้" จากมาตรา 65 นี้เอง ทำให้ต้องออกกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง เรียกว่า "พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2560" เพื่อเป็นกรอบการดำเนินการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติของจริง เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ ขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ทั้งนี้ รัฐบาล พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อกำหนดกรอบและ แนวทางการพัฒนารวมถึงบทบาท หน้าที่ ให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” หรือตามคติพจน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมีระยะเวลา 20 ปี ตั้งแต่ปี 2561-2580 ¹

กองทัพบก เป็นส่วนราชการด้านความมั่นคง มีหน้าที่ เตรียมกำลัง และ ใช้กำลัง ซึ่งต้อง ดำเนินงานภายใต้กรอบของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ด้วยการพัฒนา ศักยภาพ และขีดความสามารถของกำลังพล ให้มีความพร้อมเผชิญกับภัยคุกคาม ที่เปลี่ยนแปลงไปซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อให้สามารถขับเคลื่อน การทำงานไปตามทิศทางและเป้าหมายท่ามกลางสถานการณ์ด้านความมั่นคงของโลก ที่มี การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างประเทศมหาอำนาจ (สหรัฐฯและจีน) การผลิตและการสะสมอาวุธที่มีอานุภาพการทำลายล้างสูง ตลอดจน ภัยคุกคามการก่อการร้ายจากทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ รวมทั้งสงคราม

ลูกผสม (Hybrid Warfare) ได้แก่ สงครามทางทหารทั้งระดับต่ำ และระดับปฏิบัติการ พิเศษ สงครามไซเบอร์ สงครามอวกาศ สงครามจิตวิทยา และสงครามการค้า.²

กองทัพบก จึงต้องพัฒนากำลังพล อาวุธ ยุทโธปกรณ์ เทคโนโลยีให้มีความทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูง เพื่อให้มีศักยภาพทัดเทียมกับกองทัพอารยะประเทศ (Modernized Army) พร้อมรับมือกับภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปได้ทุกรูปแบบ โดยจัดทำแผนปฏิรูปกองทัพบก ซึ่งมีแนวทางการพัฒนากองทัพบกในระยะ 20 ปี ให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์กองทัพบก พุทธศักราช 2580 ในการเป็นกองทัพที่มีศักยภาพทันสมัย เป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน และเป็นหนึ่งในกองทัพชั้นนำของภูมิภาค (Capable, Modern, Reliable and One of the Leading Army in the Region)³ เพื่อการเสริมสร้างความเป็นทหารอาชีพ (Professional Military) สามารถปฏิบัติงาน และตอบสนองต่องานด้านความมั่นคงได้เป็นอย่างดี ผู้บังคับหน่วยจึงมีบทบาทสำคัญอย่างมาก⁴ ในการเสริมสร้างกำลังพลให้มีทักษะ มีความรู้ ความชำนาญ และ มีคุณลักษณะเหมาะสมกับสมรรถนะ (Competency) มีประสิทธิภาพและมีความพร้อมต่อการปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากกองทัพบกให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งภารกิจด้านความมั่นคงที่ต้องใช้กำลังพลที่มีคุณภาพ ได้รับการฝึกมาเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของภารกิจ ทั้งนี้ ผู้บังคับการกรมรบพิเศษ⁵ ซึ่งถือว่าเป็นผู้บังคับบัญชาระดับกลาง ที่มีความใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชา และมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความควบคุม กำกับดูแลกำลังพลของหน่วยให้สามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา

สำหรับหน่วยทหารระดับกรมรบพิเศษ มีผู้บังคับการกรมเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ตามโครงสร้างของกองทัพ มีบทบาทสำคัญในการรับนโยบาย เจตนารมณ์จากผู้บังคับบัญชาและถ่ายทอด สื่อสาร รวมถึงปรับเป็นแนวทางการปฏิบัติในหน่วยทหารระดับกองพัน และกองร้อย ทั้งภารกิจหลัก ในการรักษาความมั่นคง รักษาความสงบ ป้องกันชายแดน บรรเทาสาธารณภัย และแผนเผชิญเหตุที่ต้องแก้ไขสถานการณ์วิกฤติ มีรูปแบบการดำเนินงานแบบเผชิญหน้า นับเป็นบทบาทหน้าที่ที่ต้องมีการวางแผน การปรับประยุกต์ การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งกาย วาจา จากศักยภาพของตน ด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ประสบการณ์ และอุดมการณ์ในความจงรักภักดีต่อชาติ ภายใต้เจตจำนงของกองทัพบกที่สามารถปฏิบัติได้จริง มีความชัดเจน สามารถสร้างแนวร่วมในการดำเนินงานจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมุ่งมั่นและเต็มที่ ซึ่งล้วนเกิดขึ้น

จากพลังแฝงเร้นภายใน ที่นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เรียกว่า ภาวะผู้นำ (Leadership) ภาวะผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ใช้เป็นประโยชน์ต่อผู้นำในการปรับประยุกต์ และพัฒนาตนเองเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือส่วนตัว และความสามารถในการบริหารองค์กร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาบทบาทที่เหมาะสมของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง เพื่อใช้เป็นกรอบ และแนวทางในการปฏิบัติของผู้บังคับหน่วยระดับกรมรบพิเศษ ซึ่งถือว่าเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการควบคุม บังคับบัญชากำลังพลของหน่วยให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณลักษณะผู้นำทางทหารถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในการปกครองบังคับบัญชา⁶ ให้กำลังพลของหน่วยเป็นผู้ที่มีขีดความสามารถตามที่หน่วยกำหนด มีคุณลักษณะนักรบพิเศษที่ดี 5 ประการ⁷ ส่งผลให้สามารถปฏิบัติภารกิจของหน่วยรบพิเศษได้สำเร็จ⁸

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

คำว่า “การบริหาร” ในภาษาอังกฤษมักใช้อยู่สองคำ คือ “Administration” และ “Management” ความแตกต่างของสองคำนี้ คือ “Administration” นิยมใช้ในการบริหารทางราชการ ส่วนคำว่า “Management” นิยมใช้ไปทางการบริหารธุรกิจ แต่สองคำนี้ก็อาจใช้แทนกันได้ ซึ่งหมายถึงการบริหารเช่นเดียวกัน รวมทั้ง หมายถึง กระบวนการทางสังคม ซึ่งพิจารณาได้ 3 ทาง คือ 1) ทางโครงสร้าง เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาตามลำดับขั้นตอนของสายบังคับบัญชา 2) ทางหน้าที่ เป็นขั้นตอนของหน่วยงานที่ระบุหน้าที่ บทบาทความรับผิดชอบและเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย 3) ทางปฏิบัติการ เป็นกระบวนการบริหารดำเนินการในสถานการณ์ที่บุคคลต่อบุคคลกำลังมีปฏิสัมพันธ์หรือร่วมทำปฏิกริยาเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน⁹

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทางสังคมของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด โดยอาศัยกระบวนการ และทรัพยากรที่มีอยู่ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ อย่างเหมาะสม ดังนั้น การบริหารจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารจำเป็นจะต้องใช้ทั้ง “ศาสตร์” และ “ศิลป์” ในการชักจูงให้คนหันมาช่วยเหลืองานขององค์กร เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการทำงาน ให้ได้รับ

ผลสำเร็จตามจุดหมายที่วางไว้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ โดยที่ผู้บริหารต้องทำหน้าที่เป็นทั้งหัวหน้า ผู้นำ และผู้ประสานงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการบริหาร การบริหารหน่วย/องค์กร เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในยุคปัจจุบัน เพราะการทำงานจะประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว นั้น ก็เพราะนักบริหารมีเทคนิค และวิธีการทำงานไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะการบริหารหน่วย/องค์กร ต้องมีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ส่งผลต่อความสำเร็จของการปฏิบัติภารกิจ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา รวมทั้งเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ให้กับหน่วย/องค์กร แก่ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง การบริหารหน่วย/องค์กรจึงมีความสำคัญ

การบริหารจัดการ (management/administration) เป็นแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การคิด (thinking) หรือการวางแผน (planning) การดำเนินงาน (acting) และการประเมินผล (evaluating) และมีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้น¹⁰

สรุปได้ว่า การบริหารมีความสำคัญต่อการดำเนินงานในอันที่จะพัฒนาหน่วย/องค์กรให้เป็นระบบ สามารถส่งเสริมให้กำลังพล เจ้าหน้าที่ของหน่วย/องค์กร เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในกรอบกฎระเบียบ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีต่อประชาชน

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

เป็นการกล่าวถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคม แต่ละคนมีการแสดงออกทางสังคมที่แตกต่างกัน สำหรับการศึกษปฏิบัติตามบทบาท จำเป็นต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทเสียก่อน ในเบื้องต้นบทบาท หมายถึง สิ่งที่มีลักษณะ 3 ประการ คือ ประการแรก บทบาทที่กำหนดไว้เป็นบทบาทตามอุดมคติที่กำหนด สิทธิและหน้าที่

ของตำแหน่งไว้ ประการที่ 2 บทบาทที่ควรกระทำ (Perceived Role) เป็นบทบาทที่แต่ละบุคคลเชื่อว่าควรจะทำในหน้าที่ของตำแหน่งนั้นๆ ซึ่งอาจจะไม่ตรงตามบทบาทตามอุดมคติทุกประการ และในแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกัน และประการสุดท้าย บทบาทที่กระทำจริง (Performed Role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริงตามความเชื่อ ความคาดหวัง ตลอดจนความกดดันและโอกาสที่จะกระทำในแต่ละสังคมในช่วงเวลาหนึ่งๆ¹¹

สรุป บทบาท หมายถึง พฤติกรรมการทำหน้าที่ที่แสดงและบ่งบอก ที่สามารถมองเห็นในสังคมต่อความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคล

ความสามารถและทักษะในการแสดงบทบาท (Role playing skills and capacities) ความสามารถเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดของแต่ละบุคคล ส่วนทักษะเป็นสิ่งที่เรียนรู้ภายหลัง แต่ทั้งสองสิ่งก็สัมพันธ์กัน หากไม่มีความสามารถเป็นทุนทักษะก็ไม่อาจเกิดได้ด้วยทักษะและความสามารถในการแสดงนี้เอง ทำให้บุคคลแสดงบทบาทได้แตกต่างกัน ซึ่งนักทฤษฎีบทบาทได้กล่าวถึงบทบาทไว้ 3 ประการ คือ 1) บทบาทในอุดมคติ (Ideal role) เป็นบทบาทที่กำหนดไว้เป็นกฎหมาย หรือตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ซึ่งมีสถานภาพหนึ่งๆ ควรกระทำแต่อาจไม่มีใครทำตามนั้นก็ได้ 2) บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived role) เป็นบทบาทที่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้นๆ ที่คาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้เกี่ยวข้องกับค่านิยม ทัศนคติ บุคลิกภาพและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล 3) บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual or Enacted role) เป็นการกระทำที่บุคคล ปฏิบัติจริงซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วยสถานการณ์ดังกล่าวอาจเป็น สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทางสังคม เช่น การกดดันของกลุ่มต่างๆ และบทบาทที่กระทำจริง อาจสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับบทบาทในอุดมคติหรือบทบาทที่บุคคลรับรู้ก็ได้¹²

บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ ภารกิจสำคัญในการบริหารงาน คือ การรวมพลังทรัพยากรทั้งหลายขององค์การ เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การ นั่นคือ การบริหารงานเป็นการมุ่งให้การทำงานประสบความสำเร็จ หรือมุ่งที่ความสำเร็จของงาน และความสำเร็จของงานคือ การที่องค์การบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ผู้นำจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกำหนดหรือได้รับมอบหมาย นอกจากนั้นจะต้องแสดงบทบาทของผู้นำในหน้าที่นั้นๆ ด้วยการที่ผู้นำสามารถแสดงบทบาทของความเป็นผู้นำได้นั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการมีวิสัยทัศน์ (Vision) การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำย่อมทำให้ผู้นำสามารถ

ปฏิบัติหน้าที่ และแสดงบทบาทของผู้นำได้อย่างเหมาะสม คำว่า “ผู้นำ” มีความหมายเป็น 2 นัย คือ เป็นผู้นำที่เป็นปัจเจกบุคคลในแต่ละหน่วยงานหรือทีมงาน กับผู้นำที่เป็นองค์การ¹³ เช่น บริษัทที่อยู่ใน 500 อันดับแรกของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ผู้นำดังกล่าวนี้จะต้องพยายามทุกวิถีทางที่จะดำรงอยู่ และเจริญก้าวหน้าให้ได้อย่างมั่นคงต่อไป ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะเป็นช่วงเวลาแห่งการแข่งขันที่เข้มข้น ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่รวดเร็วยิ่งขึ้น ดังนั้น ผู้นำจึงต้องมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และเป็นเลิศ ลักษณะของภารกิจมีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำ ภารกิจที่ง่ายย่อมใช้ภาวะผู้นำอย่างหนึ่ง ภารกิจที่ยากและซับซ้อนย่อมต้องใช้ภาวะผู้นำอีกรูปแบบหนึ่ง นอกจากนั้น ลักษณะของภารกิจเป็นตัวกำหนดว่าใครควรแสดงบทบาทของผู้นำ¹⁴

บทบาทของภาวะความเป็นผู้นำ เมื่อพิจารณาจากความหมายลักษณะและ วิวัฒนาการของภาวะความเป็นผู้นำแล้ว สามารถประมวลบทบาทของภาวะความเป็นผู้นำทั้งที่มาจากผู้นำด้วยตำแหน่งแต่งตั้งและผู้นำที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ ¹⁵ ดังนี้ 1) บทบาทของการเป็นตัวแทนของหน่วยงานในทุกสถานการณ์ที่สำคัญก็คือ การเป็นตัวแทนของหน่วยงานเพื่อรวบรวมข้อมูลจากภายนอกหน่วยงานรวมถึงบทบาทการต้อนรับผู้มาเยี่ยมเยียนหน่วยงาน 2) บทบาทของนักพูด เป็นบทบาทการนำเสนอกิจกรรมของหน่วยงาน บทบาทการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดีของหน่วยงาน รวมถึงบทบาทการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของหน่วยงานให้เป็นที่รู้จักของบุคคลต่างๆ ได้แก่ ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน ผู้รับบริการ เพื่อนร่วมอาชีพ และสังคมภายนอกหน่วยงาน เป็นต้น 3) บทบาทเป็นนักเจรจาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของหน่วยงาน และเพื่อความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงานเป็นสำคัญ เช่น การต่อรองจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์เข้าหน่วยงาน การต่อรองราคาค่าก่อสร้างอาคารที่ทำการใหม่ของหน่วยงาน เป็นต้น 4) บทบาทการสอนงาน แก่ผู้ตามและเพื่อนร่วมงานในหน่วยงาน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ เป็นไปอย่างราบรื่น และทำให้ผู้นำเกิดความมั่นใจว่าผู้ตามและเพื่อนร่วมงานทำงานถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐาน และผลงานที่ได้จะมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของบุคคลทุกฝ่าย 5) บทบาทในการสร้างทีมงาน เพื่อเป็นการรวมพลังความสามัคคีของผู้ตามและ เพื่อนร่วมงานให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทำให้งานที่ทำอยู่สำเร็จลุล่วงไปได้โดยง่าย ช่วยลดปัญหา ความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นขณะทำงานร่วมกัน และที่สำคัญก็คือเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจ ที่ดียิ่งให้แก่ผู้ตามและเพื่อนร่วมงานโดยตรง 6) บทบาทในการแก้ปัญหาด้านเทคนิค (technical problem solver) โดยการให้บริการในฐานะผู้เชี่ยวชาญ ผู้แนะนำด้านวิชาการ เพื่อให้การทำงานเป็นไปตาม

วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 7) บทบาทของผู้ประกอบการ (entrepreneur) เพื่อให้หน่วยงาน ดำรงอยู่ได้ และปฏิบัติตามภารกิจของหน่วยงานได้อย่างต่อเนื่อง

บทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในด้านความมั่นคงในปัจจุบัน

ผู้บังคับการกรมรบพิเศษเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ในสภาพการณ์ สถานการณ์ ปรากฏการณ์ ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์และความมั่นคงของชาติ ดังนั้นบทบาทที่สำคัญของผู้บังคับการกรมรบพิเศษในปัจจุบันแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก บทบาทในการบริหารจัดการหน่วย เป็นการบริหารจัดการภายในหน่วยให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ 1) ด้านกำลังพล เป็นการส่งเสริมให้กำลังพลเจ้าหน้าที่ของหน่วย เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ด้านการฝึก - ศึกษา เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ ต่อกำลังพลของหน่วยรวมทั้งการบริหารจัดการกำลังพลให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานทั้งในงานปกติและในงานสนาม 2) ด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์ เป็นการบริหารจัดการการใช้งานอาวุธ ยุทโธปกรณ์ของหน่วย ให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ต่อหน่วยและกองทัพบกในด้านการใช้งาน การปรนนิบัติบำรุง การซ่อมบำรุง รวมทั้ง การเสนอความต้องการและการจัดหายุทโธปกรณ์ทดแทนของเก่าที่มีความล้าสมัย ให้เกิดความต่อเนื่องในการใช้งานมีความสอดคล้องกับหน่วยงานและการปฏิบัติภารกิจของหน่วย และลักษณะที่สอง บทบาทในการเป็นผู้นำหน่วย เป็นการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการจูงใจ และอำนวยความสะดวกให้ทหารปฏิบัติภารกิจได้สำเร็จ โดยมีการเชื่อฟังอย่างเต็มที่ ให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง ซึ่งก็คือการควบคุมบังคับบัญชาหน่วย ฝ่ายอำนวยความสะดวก และกำลังพลของหน่วย ให้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ที่กองทัพบกกำหนดด้วยความเต็มใจ ทั้งนี้จะต้องมีลักษณะการเป็นผู้นำทางทหาร 15 ประการ¹⁶ หลักการของการเป็นผู้นำ 11 ข้อ¹⁷ ซึ่งหน่วยรบพิเศษเป็นหน่วยทหารขนาดเล็ก ระดับชุดปฏิบัติการต้องเข้าปฏิบัติภารกิจในเวลา ที่จำกัด บทบาทในการเป็นผู้นำหน่วยจึงมีความสำคัญอย่างมาก ในการควบคุมบังคับบัญชา ให้กำลังพลสามารถปฏิบัติการได้เป็นผลสำเร็จ

จากการศึกษาพบว่าบทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ด้านความมั่นคงในปัจจุบันจะมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 ในด้านการเป็นผู้บริหาร ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกำลังพลและทรัพยากรของหน่วย และลักษณะที่ 2 คือ บทบาทในฐานะการเป็น

ผู้นำหน่วยซึ่งจะเน้นการใช้แรงจูงใจและความเป็นผู้นำเพื่อควบคุมและปกครองบังคับบัญชากำลังพล ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยและกำลังพลภายใต้การบังคับบัญชาสามารถปฏิบัติภารกิจตามที่กองทัพมอบให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามจากสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ สงครามพันทาง (Hybrid War) รวมถึงภัยธรรมชาติต่างๆ อีกมากมาย จึงควรเพิ่มพูนองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานให้กับผู้บังคับหน่วยระดับผู้บังคับการกรม เพื่อให้เท่าทันต่อภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วดังเช่นในปัจจุบัน เช่นการกำหนดแนวทางการรับราชการให้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบกก่อนเข้ารับตำแหน่ง หรือการจัดอบรมสัมมนาผู้บังคับหน่วยระดับผู้บังคับการกรม โดยนักวิชาการที่มีความรู้ทางด้านความมั่นคง เศรษฐกิจสังคมและเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค (Barrier Factors) ในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของของรัฐบาล จากการศึกษาพบว่า ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาตินั้น ทุกภาคส่วนจะต้องเข้าใจ ตรงกันว่ายุทธศาสตร์ชาติเป็นเพียงแค่ผลผลิตจากการทำยุทธศาสตร์ชาติเท่านั้น การที่จะขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติให้ประสบความสำเร็จ สามารถบรรลุเป้าหมายระยะยาวของชาติจะต้องเป็นกระบวนการ ที่สมบูรณ์ครบวงจรและต่อเนื่อง โดยกระบวนการยุทธศาสตร์ชาติ (Nation Strategy Process) ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญได้แก่ ขั้นตอนการจัดทำ ขั้นตอนการนำไปปฏิบัติหรือการขับเคลื่อน และ ขั้นตอนการนำไปประเมินผล¹⁸ ทั้งนี้ รัฐบาลได้จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2561-2580 เสร็จเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ ขั้นตอนการนำไปปฏิบัติหรือการขับเคลื่อน และ ขั้นตอนการนำไปประเมินผล ซึ่งมีปัญหาข้อขัดข้องที่สำคัญ ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการบริหารจัดการในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปปฏิบัติ เช่น การบริหารจัดการยุทธศาสตร์ในภาพรวมไม่เป็นระบบ ขาดหน่วยงานอำนวยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ที่ต้องมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานของรัฐ 2) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรผู้บริหารระดับสูง ขาดวิสัยทัศน์ ขาดภาวะผู้นำ ขาดทักษะในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์หน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งขาดทักษะในการทำงานเป็นทีมที่จะต้องมีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น 3) ปัญหาในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นการปฏิบัติยังไม่เป็นระบบไม่สอดคล้อง ไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ขาดแนวทางในการบริหารจัดการยุทธศาสตร์อย่างเป็นระบบของหน่วยงานภาครัฐในระดับรองๆ ลงมา 4) ปัญหา

ความพร้อมในการปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐ ไม่ปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารงานหรือกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ขาดการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานอื่น และวัฒนธรรมองค์กรไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการยุทธศาสตร์

5) ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรในการปฏิบัติ ขาดความรู้ความเข้าใจในยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน ขาดจิตสำนึก อุทิศการณ์ และทักษะในการทำงานเป็นทีม และ

6) ปัญหาในการประเมินผลยุทธศาสตร์ชาติ ขาดขั้นตอนการประเมินผล ยุทธศาสตร์ชาติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ทำให้ไม่ทราบผลลัพธ์ที่แท้จริงของการนำยุทธศาสตร์ชาติไปใช้หรือยุทธศาสตร์ชาติไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามที่ควรจะเป็น

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของของกระทรวงกลาโหม จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของกระทรวงกลาโหมในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ¹⁹ ได้แก่

1) ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านงบประมาณเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนา เสริมสร้างกำลังกองทัพที่สำคัญยิ่ง สืบเนื่องมาจากความต้องการในการปฏิบัติการกิจการที่หลากหลายในการเสริมสร้างยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ทั้งในมิติทางบก ทะเล และอากาศ ยุทธโศปกรณ์ของ กองทัพจึงมีความหลากหลายโดยธรรมชาติทั้ง รถถัง เรือ และอากาศยาน รวมถึงยุทธโศปกรณ์ที่จำเป็น อันส่งผลให้เกิดปัญหาความเพียงพอของงบประมาณ และความซับซ้อนในงานสายส่งกำลังบำรุง ทำให้กองทัพมีข้อจำกัดในการซ่อมบำรุงยุทธโศปกรณ์ที่มีอยู่ และการจัดหายุทธโศปกรณ์ทดแทนส่วนที่ชำรุดล้าสมัย การพิจารณาจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนในการจัดหายุทธโศปกรณ์ในแต่ละปี เป็นไปด้วยความยากลำบาก 2) ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารของโลกอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน รวมทั้งการเกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ทำให้การจัดหาและการใช้ยุทธโศกรณ์สมัยใหม่ที่มีเทคโนโลยีสูงมีราคาแพงทำได้อย่างจำกัด และต้องการบุคลากรที่มีขีดความสามารถสูงในการควบคุมใช้งาน รวมถึงปัญหาอื่นๆที่ตามมา เช่นความเชี่ยวชาญเฉพาะในการซ่อมบำรุงและดำรงสภาพ การจัดหาอะไหล่ รวมถึงความเพียงพอ และความต่อเนื่องในการใช้งานโดยเฉพาะในห้วงเวลาวิกฤต 3) ข้อจำกัดด้านกำลังพล กองทัพมีความต้องการกำลังพลที่มีขีดสมรรถนะสูงในปัจจุบันและในอนาคตที่มากขึ้น เพื่อปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะหน่วยกำลังรบที่ต้องตอบสนองต่อภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างรวดเร็วในเวลาอันจำกัด แรงจูงใจของกำลังพลภายใต้ค่าตอบแทนตามกรอบบัญชีเงินเดือนของทางราชการ อาจส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงาน และการเกิดปัญหาสมองไหลหรือการขาดแคลนกำลังพล และ 4) ข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการ เนื่องจากการบริหารจัดการหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพถือเป็นสิ่งสำคัญ

เริ่มจากผู้บริหารต้องมีความมุ่งมั่น มีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ สามารถถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง อีกทั้งผู้ปฏิบัติต้องให้ความร่วมมือ ศึกษาและทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตน ปฏิบัติงาน ติดตาม และประเมินผล ยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล หากทุกคนในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือก็จะส่งผลกระทบต่อให้การดำเนินการตามแผนงานที่ตั้งไว้ไม่ประสบผลสำเร็จ

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของกองทัพไทย จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของกองทัพไทยในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดย พลโทปริญญา ชุมนาศรี เจ้ากรมยุทธการทหาร มีความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อขัดข้อง/อุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคงไปสู่การปฏิบัติ²⁰ ได้แก่ 1) องค์กรความรู้เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ ตามปกติหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะฝ่ายพลเรือนจะขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติในลักษณะของแผนขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานในระยะยาว สำหรับฝ่ายทหารแม้ว่าจะมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์ทหาร แต่ยุทธศาสตร์ชาติฉบับปัจจุบัน ก็มีรูปแบบที่แตกต่างออกไป อีกทั้งยังมีแผนระดับที่ 2 และแผนระดับที่ 3 ที่เชื่อมโยงกันอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะทำความเข้าใจและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ 2) บุคลากร นอกจากปัญหาบุคลากรขาดองค์ความรู้ฯ ตามที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังมีอุปสรรคในเรื่องทัศนคติของบุคลากรที่ยังคงยึดติดกับการทำงานแบบขับเคลื่อนเฉพาะหน่วยงานของตนเอง สำหรับกองทัพแม้ว่าที่ผ่านมาจะได้มีการพัฒนา การทำงานในการปฏิบัติการร่วมระหว่าง บก.ทท. และเหล่าทัพ รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ไปมากแล้ว แต่ก็ยังมีอุปสรรคในเรื่องดังกล่าวอยู่ อีกทั้งทัศนคติของบุคลากรในหน่วยงานอื่นๆ ก็เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพด้วย เช่นเดียวกัน (ยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติงานในลักษณะบูรณาการร่วมกันของหลายๆ หน่วยงาน) และ 4) งบประมาณ รัฐบาลกำหนดให้หน่วยจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนที่เกี่ยวข้อง แผนงาน/โครงการที่ไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ จะไม่ได้รับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ อีกทั้งจะต้องมีการบูรณาการงบประมาณ ทั้งในเชิงยุทธศาสตร์ (Agenda) และพื้นที่ (Area) มากยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดทำค่าของงบประมาณของหน่วยในปีแรกๆ อาจมีปัญหาในการขาดความเข้าใจในการจัดทำค่าของงบประมาณในลักษณะดังกล่าว จึงอาจเกิดข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติได้

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของของกองทัพบก จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคของกองทัพบกในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดย พลตรี ชนาวุธ บุตรกินรี รองเจ้ากรมยุทธการทหารบก มีความเห็น เกี่ยวกับปัญหาข้อขัดข้อง/อุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้ “ปัญหาข้อขัดข้อง/อุปสรรคในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติของกองทัพ ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาเชิงวัฒนธรรมองค์กร ปัญหาเชิงโครงสร้าง แนวทางการแก้ไข ปัญหา ได้แก่ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเพิ่มขึ้น สร้างการรับรู้/การพัฒนาปรับเปลี่ยนกองทัพเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์กองทัพบก 20 ปี และปรับเปลี่ยนโครงสร้างกองทัพให้เหมาะสม”²¹

ปัญหา อุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

ปัจจุบันผู้บังคับการกรมรบพิเศษมีการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ และภารกิจที่ได้รับมอบจากผู้บังคับบัญชา โดยเมื่อมีราชกิจจานุเบกษาเผยแพร่พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ปี 61-80) ทำให้ทุกส่วนงาน กระทรวง ทบวง กรม ต้องเริ่มดำเนินการจัดทำแผนรองรับกับกรอบแนวทางตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม กรมรบพิเศษมีผู้บังคับการกรมรบพิเศษเป็นผู้บังคับบัญชาตามโครงสร้างการจัดตั้งต้องปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่ถูกกำหนดตามสายการบังคับบัญชาลงมาจากกองทัพบก จากการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของผู้บังคับการกรมรบพิเศษในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง จะพบปัญหาอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ดังนี้ 1) กำลังพลและครอบครัวของหน่วยขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่ทราบเหตุผลความจำเป็นในการมียุทธศาสตร์ชาติ และไม่ทราบว่าตนเองและหน่วยงานจะได้รับประโยชน์จากยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างไรบ้าง ซึ่งทำให้หน่วยรองลงมา และผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่ยอมรับแนวทางปฏิบัติ หรือไม่เข้าใจแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติภารกิจ เช่น ไม่สามารถจัดลำดับความเร่งด่วนของแผนงานโครงการของหน่วย ให้สอดคล้องหรือสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติได้ ทำให้การตอบโจทย์ปัญหาได้ไม่ตรงประเด็น หรือไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของยุทธศาสตร์ชาติ บางครั้งการกำหนดแผนงานโครงการของหน่วยเองโดยไม่คำนึงถึงการบูรณาการตามยุทธศาสตร์ชาติ จะส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือความขัดแย้ง ของแผนงานโครงการระหว่างหน่วยงานได้ 2) ยุทธโศภณที่ใช้ในการปฏิบัติ

ภารกิจ มีความล้ำสมัย และไม่เหมาะสมกับการปฏิบัติงานในด้านความมั่นคง กล่าวคือ ในระดับกรมรบพิเศษมีภารกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในลักษณะของการ ปฏิบัติการพิเศษ ซึ่งต้องใช้ยุทธโศปกรณ์พิเศษ หรือเฉพาะทางที่มีความทันสมัย เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ทางทหาร การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา โดยดำเนินการทั้งในยามสงบ ยามขัดแย้ง และในยามสงคราม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมียุทธโศปกรณ์พิเศษสำหรับ ปฏิบัติภารกิจดังกล่าว เช่น การโจมตีต่อที่หมายสำคัญทางยุทธศาสตร์ ที่อยู่ลึกเข้าไป ในดินแดนของข้าศึก การรวบรวมข่าวสารการลาดตระเวนพิเศษ การค้นหาเป้าหมาย ทางยุทธศาสตร์ รวมทั้งเป็นการป้องกันเชิงรุก (Active defense) โดยมุ่งเน้นงานด้านการข่าว อย่างต่อเนื่อง และเชิงลึกในทุกสถานการณ์ มีระบบแจ้งเตือนและเฝ้าตรวจที่มี ประสิทธิภาพ การรายงานที่เป็นปัจจุบัน รวมทั้งการติดต่อสื่อสารที่รองรับกับเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติโดยตรง

จากการศึกษาพบว่า ประเด็นปัญหาที่สำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง มีจำนวน 2 ประการ คือ 1) กำลังพลและครอบครัวของหน่วย ยังขาด ความรู้ความเข้าใจในยุทธศาสตร์ชาติ และ 2) ด้านยุทธโศปกรณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจ มีความล้ำสมัย ซึ่งทั้ง 2 ประการที่กล่าวมา ส่งผลต่อความสำเร็จในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยระดับกรมรบพิเศษ เป็นหน่วยปฏิบัติมีคุณลักษณะพิเศษของหน่วย แตกต่างไปจากหน่วยอื่นๆในกองทัพบก ทั้งเรื่องปัจจัยเวลา งบประมาณและกำลังพล จึงควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้แก่กำลังพลและครอบครัวจากวิทยากรที่มีความรู้ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดหลักๆ และสามารถนำมาถ่ายทอด ให้กับกำลังพล หรือผู้ที่สนใจได้ รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหายุทธโศปกรณ์ ที่มีความทันสมัย ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย

บทบาทที่เหมาะสมของผู้บังคับการกรมรบพิเศษในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง

บทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความ มั่นคง เป็นการศึกษากระบวนการนำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Execution) ในฐานะที่ผู้บังคับการกรมรบพิเศษเป็นผู้บริหารระดับกลาง บทบาท ที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง ได้แก่ 1) การกำหนด แผนปฏิบัติการ (Define action plans) ใน ระดับ กองทัพ ภาคใน ที่นี้ หมายถึง

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ โดยมีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาหน่วยรบพิเศษ ปี 60 - 64 ซึ่งเป็นแผนระยะสั้นใช้เป็นกรอบแนวทางในการเตรียมความพร้อม และเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับหน่วยรบพิเศษ สอดคล้องกับแผนพัฒนากองทัพบก ปี 60 - 64 โดยกำหนดแนวทางการดำเนินการในด้านต่างๆ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้าง และอัตรากิจจัดหน่วย ด้านการเสริมสร้างความพร้อมรบ ด้านกำลังพลและยุทธโศปกรณ์หลัก/สำคัญ การพัฒนาขีดสมรรถนะหลักให้กับกำลังพลของหน่วย (การฝึกศึกษาและหลักนิยม) ด้านการสนับสนุนและความต่อเนื่องในการรบ ด้านความทันสมัยและด้านการต่างประเทศ ซึ่งหน่วยรบพิเศษจะต้องมีแผนปฏิบัติการที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพล ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ สถานะแวดล้อม เทคโนโลยี และระบบอาวุธยุทธโศปกรณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และ 2) การดำเนินการตามแผนการปฏิบัติ (Execute the action plan) ซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนากองทัพบก ปี 60 - 64 และแผนแม่บทการพัฒนาหน่วยรบพิเศษ ปี 60 - 64 ตามลำดับ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับหน่วยรบพิเศษ ตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันเป็นพื้นฐาน ประกอบกับกรอบงบประมาณที่คาดว่าจะได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกองทัพบก โดยพิจารณาจากภารกิจที่หน่วยรบพิเศษจะต้องปฏิบัติทั้งภารกิจด้านการทหาร และการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากสงคราม รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสำคัญของชาติด้านความมั่นคง เช่น การพิทักษ์และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จัดกำลังเป็นหน่วยเฉพาะกิจปฏิบัติการทั้งในพื้นที่ระวางป้องกัน และพื้นที่ภายในประเทศ การรักษาความมั่นคงภายใน การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ การต่อต้านการก่อการร้าย การปฏิบัติการเพื่อความมั่นคงตามแนวชายแดน การปฏิบัติการรักษาสันติภาพร่วมกับสหประชาชาติ และการเสริมสร้างความร่วมมือกับมิตรประเทศ โดยทั้งหมดที่กล่าวมาจะมีการจัดทำเป็นแผนงานโครงการเพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ผู้บังคับการกรมรบพิเศษมีบทบาทในการปฏิบัติตามรายละเอียดการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผน โดยใช้หลักการบริหารโครงการ (Project Management) ซึ่งเป็นการจัดการและกำกับทรัพยากรทั้งเวลา วัสดุ บุคลากร และค่าใช้จ่าย เพื่อความสำเร็จของโครงการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งที่ผ่านมายังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ได้ ก็เนื่องมาจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ด้านความมั่นคง รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินการ

จากการศึกษาพบว่า บทบาทที่เหมาะสมของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีด้านความมั่นคงมี 2 ประเด็นก็คือ 1) การกำหนดแผนปฏิบัติการ (Define action plans) ในระดับกองทัพภาค ก็คือแผนแม่บทการพัฒนาหน่วยรบพิเศษ ปี 60 - 64 และ 2) การดำเนินการตามแผนการปฏิบัติ ที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งใช้เป็นแนวทาง ในการวางแผน ตลอดจนการกำหนดและจัดทำแผนงาน งาน โครงการต่าง ๆ ของหน่วย ตลอดจนการพัฒนาเสริมสร้างกำลังหน่วยรบพิเศษ รวมทั้งการจัดเตรียมกำลังและการใช้ กำลังให้มีความพร้อมที่จะเผชิญ และเอาชนะภัยคุกคามได้อย่างเหมาะสม และสามารถ ปฏิบัติได้จริง จึงควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตามแนวทางในด้านต่างๆ รวมถึงอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีความทันสมัย เพื่อให้หน่วยมีความพร้อม มีความต่อเนื่อง และ มีความทันสมัย สามารถปฏิบัติการกิจได้ตามเป้าหมาย

บทสรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการทำเอกสารวิจัย สรุปได้ดังนี้ บทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษในด้านความมั่นคงในปัจจุบัน แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ลักษณะแรก บทบาทในการบริหารจัดการหน่วย เป็นการบริหารจัดการ ภายในหน่วยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ 1) ด้านกำลังพล เป็นการบริหารจัดการ เกี่ยวกับกำลังพลของหน่วยให้เป็นระเบียบเรียบร้อย การพัฒนากำลังพลให้มีคุณลักษณะ ซืดความสามารถ สำหรับการปฏิบัติการกิจ ด้วยการฝึก - ศึกษาทั้งภายใน และภายนอก ประเทศ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับกำลังพลอื่นๆของหน่วย รวมทั้งการบริหารจัดการกำลังพลให้มีความเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบ 2) ด้านอาวุธ ยุทโธปกรณ์ เป็นการบริหารจัดการอาวุธ ยุทโธปกรณ์ของหน่วย ให้มีความ เหมาะสมกับภารกิจของหน่วย มีความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด การปรนนิบัติบำรุง และการเสนอความต้องการอาวุธ ยุทโธปกรณ์หลัก/สำคัญ สำหรับปฏิบัติการกิจ ลักษณะที่สอง บทบาทในการเป็นผู้นำหน่วย เป็นการควบคุม อำนาจการ กำกับดูแลการปฏิบัติของกำลังพล ภายในหน่วยให้สามารถปฏิบัติการกิจได้สำเร็จ ด้วยความร่วมมือ และเชื่อฟังอย่างเต็มใจ และจากสภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้เกิดภัยคุกคาม รูปแบบใหม่ ทั้งยาเสพติด สิ่งผิดกฎหมาย การหลบหนีเข้าเมือง เป็นต้น สงครามพันทาง (Hybrid War) รวมถึงภัยธรรมชาติต่างๆ อีกมากมาย จึงควรเพิ่มพูนองค์ความรู้ในการ ปฏิบัติงานให้กับผู้บังคับหน่วยระดับผู้บังคับการกรม เพื่อให้เท่าทันต่อภัยคุกคาม ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น การให้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก

ก่อนเข้ารับตำแหน่ง หรือการจัดอบรมสัมมนาผู้บังคับหน่วยระดับผู้บังคับการกรม ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาอุปสรรคของการปฏิบัติงานของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง จากการวิเคราะห์การปฏิบัติงานของผู้บังคับการกรมรบพิเศษในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ จะพบปัญหา อุปสรรคที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน ดังนี้

- 1) กำลังพลและครอบครัวของหน่วยขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่ทราบเหตุผลความจำเป็น ในการมียุทธศาสตร์ชาติ ขาดความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของ ขาดความเชื่อมั่นในแผนปฏิบัติการ ของหน่วยงาน การขาดจิตสำนึกในการที่จะนำยุทธศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน อย่างถูกต้อง เหมาะสม ซึ่งทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน ไม่เป็นไปในแนวทาง เดียวกัน ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความล่าช้าและความล่าช้า ส่งผลต่อความสำเร็จ ของภารกิจ และ 2) ยุทธโศปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติภารกิจ มีความล้าสมัย มีการชำรุด และเสื่อมสภาพไปตามอายุการใช้งาน ซึ่งในระดับกรมรบพิเศษ มีภารกิจทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ทั้งภารกิจด้านการทหาร และการปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือ จากสงคราม ซึ่งจัดประเภทการใช้กำลังออกเป็น 2 รูปแบบ ตามที่กองทัพบกกำหนด ประกอบด้วย การใช้กำลังเพื่อการป้องกันประเทศเพื่อเผชิญกับภัยคุกคามทางทหาร แบบดั้งเดิม (Traditional Threats) หรือเพื่อการสงครามตามแบบ และการใช้กำลัง/ การปฏิบัติการทางทหารนอกเหนือจากการสงคราม เพื่อเผชิญ/ตอบสนองต่อภัยคุกคาม รูปแบบอื่น ๆ (Non-Traditional Threats) ที่กล่าวมาข้างต้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ ยุทธโศปกรณ์พิเศษ เฉพาะทางที่มีความทันสมัย และมีเทคโนโลยีสูงสำหรับปฏิบัติภารกิจ เช่น การโจมตีต่อที่หมายสำคัญทางยุทธศาสตร์ การรวบรวมข่าวสาร การลาดตระเวน พิเศษ การค้นหาเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ รวมทั้งเป็นการป้องกันเชิงรุก (Active defense) ที่สำคัญคือการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ รองรับกับเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติโดยตรง จึงควรมีการ จัดการอบรมให้ความรู้แก่กำลังพลและครอบครัวจากวิทยากรที่มีความรู้ เพื่อเสริมสร้างให้เกิด ความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดหลักๆของยุทธศาสตร์ชาติ และสามารถนำมาถ่ายทอด ให้กับกำลังพล หรือผู้ที่สนใจได้ รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหายุทธโศปกรณ์ ที่มีความทันสมัย ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย

บทบาทที่เหมาะสมของผู้บังคับการกรมรบพิเศษ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความมั่นคง เป็นการนำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Execution) ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญและเหมาะสม ได้แก่ 1) การกำหนดแผนปฏิบัติการ (Define action plans) ในระดับกองทัพภาค ก็คือแผนพัฒนาหน่วย/เหล่าสายวิทยาการ ทั้งนี้หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ได้มีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาหน่วยรบพิเศษ ปี 60 - 64 ซึ่งเป็นแผนระยะสั้น เพื่อรองรับแผนพัฒนากองทัพบก ปี 60 - 64 โดยใช้เป็นกรอบแนวทางการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างขีดความสามารถของหน่วยรบพิเศษ เพื่อให้สอดคล้องกับการตอบสนองการปฏิบัติการกิจของกองทัพบก (Capability Based Approach) โดยการกำหนดแนวทางในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านโครงสร้างและอัตรากองทัพบก ด้านการเสริมสร้างความพร้อมรบ ด้านการสนับสนุนและความต่อเนื่องในการรบ และด้านความทันสมัย 2) การดำเนินการตามแผนการปฏิบัติ (Execute the action plan) เป็นการนำแผนการปฏิบัติที่ได้วางไว้ในขั้นต้นมาดำเนินการตามกรอบเวลา และงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากกองทัพบก เป็นไปตามแผนพัฒนากองทัพบก ปี 60 - 64 และแผนแม่บทการพัฒนาหน่วยรบพิเศษ ปี 60 - 64 ตามลำดับ โดยพิจารณาจากภารกิจที่หน่วยรบพิเศษจะต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นภารกิจในการปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ระวางป้องกันและพื้นที่การรบตั้งแต่ยามปกติ เพื่อสถาปนาความมั่นคงตามแนวชายแดน สนับสนุนการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุ แผนป้องกันประเทศ และแผนงานรักษาความมั่นคงภายใน โดยภารกิจหลัก ได้แก่ การป้องกันราชอาณาจักรจากภัยคุกคามทางทหาร (Military Traditional Operations) และการปฏิบัติการกิจเพื่อความมั่นคงด้านอื่น ๆ ผู้บังคับการกรมรบพิเศษมีบทบาทในการปฏิบัติตามรายละเอียดการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในแผน โดยใช้หลักการบริหารโครงการ (Project Management) ซึ่งเป็นการจัดการและกำกับทรัพยากรทั้งเวลา วัสดุ บุคลากร และค่าใช้จ่าย ซึ่งที่ผ่านมายังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้ได้ ก็เนื่องมาจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ด้านความมั่นคงรวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณในการดำเนินการ จึงควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตามแนวทางในด้านต่างๆ รวมถึงอาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีความทันสมัย เพื่อให้หน่วยมีความพร้อม ต่อเนื่อง และทันสมัย สามารถปฏิบัติการกิจได้ตามเป้าหมาย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางประการ ในการส่งเสริมบทบาทของผู้บังคับการกรมรบพิเศษคือ กองทัพบกควรพิจารณาแนวทางการเพิ่มพูนองค์ความรู้ ในการปฏิบัติงานให้กับผู้บังคับหน่วยระดับผู้บังคับการกรม เพื่อให้เท่าทันต่อภัยคุกคามที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น การกำหนดแนวทางการรับราชการให้เข้ารับการศึกษาในหลักสูตรวิทยาลัยการทัพบก ก่อนเข้ารับตำแหน่ง รวมถึงการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหายุทธโธปกรณ์ที่มี

ความทันสมัย ทดแทนของเก่าที่ล้าสมัย เพื่อให้หน่วยมีความพร้อม ต่อเนื่อง และทันสมัย สามารถปฏิบัติภารกิจได้ตามเป้าหมาย

การอบรมให้ความรู้แก่กำลังพลและครอบครัว เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในรายละเอียดของยุทธศาสตร์ชาติ และสามารถนำมาถ่ายทอดให้กับกำลังพล หรือผู้ที่สนใจได้

หน่วยงานระดับนโยบายควรมีการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เพื่อรองรับกับการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติ (Execute the action plan) ให้เกิดความต่อเนื่อง และเกิดประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- 1 สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ.ความมั่นคงศึกษา : ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง เอกสารวิชาการ ; 2561
- 2 สุกลักษณ์ กาญจนขุนดี. สงครามลูกผสมคืออะไร (เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2563) เข้าถึงได้จาก <https://fb.me/prachatai>
- 3 วิสัยทัศน์/ภารกิจกองทัพบก (เข้าถึงเมื่อ 13 มกราคม 2563) เข้าถึงได้จาก https://rta.mi.th/rta_website_v2/index.php/vision-mission
- 4 ธนเดช ทิพยอภิษยากุล (เข้าถึงเมื่อ 15 มกราคม 2563) เข้าถึงได้จาก <http://www.challengeto.com/บทบาทการเป็นผู้นำสำหรับโลกยุคใหม่>
- 5 กองวิทยาการ ศูนย์สงครามพิเศษ. ระเบียบปฏิบัติประจำของกรมรบพิเศษ ; 2532
- 6 คุณลักษณะผู้นำทางทหารที่พึงประสงค์ของกองทัพไทย Military Leadership Attributes for Royal Thai Armed Force (เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563) เข้าถึงได้จาก https://www.bu.ac.th/knowledgecenter/executive_journal/jan_june_15/pdf/aw08.pdf
- 7 กองวิทยาการ ศูนย์สงครามพิเศษ. หลักนิยมการปฏิบัติการหน่วยรบพิเศษ ทบ.ไทย รส.31 – 81 ; 2561
- 8 เรื่องเดียวกัน.
- 9 วชิร บูรณสิงห์. การบริหารหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2543
- 10 วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารจัดการของหน่วยงานของรัฐ การวิเคราะห์เปรียบเทียบ ตัวชี้วัด กรุงเทพฯ โฟร์เพซ ; 2552
- 11 กรรณิกา ขวัญอารีย์. บทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อการดำเนินการแก้ไขปัญหาแรงงานเด็กในชุมชนที่มีระดับการพัฒนาต่างกัน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสุรินทร์ . คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์/กรุงเทพฯ ; 2535
- 12 จำนง อติวัฒน์สิทธิ์และคณะ. สังคมวิทยา. พิมพ์ครั้งที่11. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ; 2551
- 13 เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. “ภาวะผู้นำ” ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา ; 2545
- 14 วีรุธ มาฆะศิริานนท์. องค์การเรียนรู้สู่องค์กรอัจฉริยะ.พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ : เอ็กสเปอร์เน็ท.มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ; 2549
- 15 ญัฐนรี ศรีทอง. การเพิ่มศักยภาพภาวะความเป็นผู้นำในงานพัฒนาชุมชน พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ ; 2552

- ¹⁶ ผู้นำทางทหารและหลักการของผู้นำ (เข้าถึงเมื่อ 22 มกราคม 2563) เข้าถึงได้จาก https://pointstube.blogspot.com/2016/06/ppt_18.html
- ¹⁷ เรื่องเดียวกัน.
- ¹⁸ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก ลง 13 ตุลาคม 2561 เรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580)
- ¹⁹ สำนักนโยบายและแผนกลาโหม,แผนพัฒนาศักยภาพ เพื่อการป้องกันประเทศ (พ.ศ.2561 – 2580)
- ²⁰ ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกองทัพ (Key Success Factors) และตัวแบบ (Model) ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (เข้าถึงเมื่อ 23 มกราคม 2563) เข้าถึงได้จาก http://www.dsdw2016.dsdw.go.th/doc_pr/ndc_2560-561/PDF/8539st/5.pdf.
- ²¹ เรื่องเดียวกัน.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก สุชาติ ปานถม
วัน เดือน ปีเกิด	23 มีนาคม 2518
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2542	วิทยาศาสตรบัณฑิต โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
พ.ศ.2548	ชั้นนายพันเหล่าทหารแผนที่ โรงเรียนแผนที่ กรมแผนที่ทหาร
พ.ศ. 2551	โรงเรียนเสนาธิการทหารบก หลักสูตรหลักประจำชุดที่ 87

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2542	ประจำแผนกสำรวจข้อมูลแผนที่ กองทำแผนที่ กรมแผนที่ทหาร
พ.ศ.2542 - 2550	ผู้ช่วยนายทหารแผนที่ กองพลรบพิเศษที่ 1
พ.ศ.2550- 2551	นายทหารแผนที่ กองพลรบพิเศษที่ 1
พ.ศ.2551- 2552	ประจำโรงเรียนเสนาธิการทหารบก
พ.ศ.2552 - 2553	นายทหารยุทธการ กรมรบพิเศษที่ 4
พ.ศ.2553 - 2555	รองผู้บังคับกองพันรบพิเศษที่ 2 กรมรบพิเศษที่ 4
พ.ศ.2555 - 2560	ประจำกองส่งกำลังบำรุง หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ
พ.ศ.2560 - 2561	นายทหารยุทธการ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ
พ.ศ.2561 - 2562	นายทหารงบประมาณ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ.2562 - ปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการกองยุทธการ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ